

Vůle Nebes II
 Mozi pravil:
 Ti gentlemani tohoto světa,
 kteří chtějí
 praktikovat velkodušnost
 a spravedlnost,
 nemohou jinak, než
 prozkoumat zdroj
 spravedlnosti. Neboť
 chceme prozkoumat zdroj
 spravedlnosti, odkud
 tedy vyvěrá?
 Mozi pravil:
 Spravedlnost
 nevzniká z nevědomosti
 a nízkosti,
 nýbrž z čestnosti
 a moudrosti.
 Jak víme,
 že nevzniká z tuposti
 a nízkosti,
 nýbrž z čestnosti
 a moudrosti?
 Neboť spravedlnost
 je standard.
 Jak víme,
 že spravedlnost
 je standard?
 Neboť se spravedlností
 bude svět spořádaný
 a bez ní bude svět
 chaotický.
 Proto je spravedlnost
 rozpoznávána
 jako standard.
 Neboť otupělí a nízcí
 nedokáží určovat standard
 a pouze moudří
 a čestní to dokáží,
 proto vím,
 že spravedlnost
 nepochází
 od nevědomých a nízkých,
 nýbrž od čestných
 a moudrých.
 Kdo je tedy čestný
 a kdo je moudrý?
 Nebe je čestné,
 Nebe je moudré.
 Pak tedy musí spravedlnost

pocházet z Nebe.
 Lidé tohoto světa
 by řekli:
 „Císař je
 váženější
 než feudální páni
 a feudální páni
 jsou váženější
 než ministři,
 to jasně vidíme.
 Ale že Nebe
 je váženější a moudřejší
 než císař,
 to nevidíme.“
 Mozi pravil:
 Víím, že Nebe
 je váženější a moudřejší
 než císař
 z tohoto důvodu:
 Když císař
 praktikuje ctnost
 Nebe odměňuje,
 když císař koná zlo,
 Nebe trestá.
 Když jsou zde
 nemoci a pohromy,
 císař se očistí
 a okoupe
 a připraví čisté pokrmy,
 aby provedl obětiny a úlitbu
 Nebí a duchům.
 Nebe je pak odstraní.
 Ale ještě jsem neslyšel,
 aby Nebe
 vzývalo císaře
 pro požehnání.
 Tak vím, že Nebe
 je váženější a moudřejší
 než císař.
 A to není vše.
 O tomto se také
 dočítáme z knih
 dávných králů,
 kteří nás poučují
 ohledně ohromného
 a nevyjádřitelného
 Daa Nebes.
 Uvádí: „Zářivé a pronikavé
 Nebe na výšinách,
 které osvěcuje a dozírá

na zemi pod sebou!“
 Toto ukazuje,
 že Nebe je váženější
 a moudřejší než císař.
 Ale je tu někdo ještě
 váženější a moudřejší
 než Nebe?
 Nebe je vskutku
 nejváženější a nejmoudřejší.
 Proto spravedlnost jistě
 pochází z Nebes.
 A proto Mozi pravil:
 Pokud gentlemani
 tohoto světa skutečně
 touží následovat tu cestu
 a prospívat lidem,
 nesmějí neuposlechnout
 vůli Nebes,
 zdroj ušlechtilosti
 a spravedlnosti.
 Když tedy musíme
 poslouchat vůli Nebes,
 co si Nebe přeje
 a co se mu oškliví?
 Mozi pravil:
 Vůli Nebes
 se přičií velký stát, který
 útočí na malé státy,
 velký dům, který
 obtěžuje malé domy,
 silný, který
 vykořisťuje slabé,
 chytrý,
 který klame nevědomé,
 a ctěný, který
 pohrdá prostým –
 toto je tím, co se
 přičií vůli Nebes.
 Na druhou stranu
 si přeje, aby lidé,
 kteří mají energii,
 pracovali jeden pro druhého,
 aby ti, kdo vědí jak,
 učili jedni druhé, a ti,
 kteří disponují bohatstvím,
 se dělili s ostatními.
 A přeje si, aby se
 nadřizený pilně
 věnoval vládnutí
 a podřízení se

pilně věnovali
 své práci.
 Když se nadřizeny
 pilně věnuje vládě,
 země bude
 spořádaná.
 Když se podřizeny
 pilně věnují práci,
 bude hojnost bohatství.
 Když je země spořádaná
 a bohatství je hojné,
 bude ve státě
 z čeho připravit
 čisté pokrmy
 pro obětování Bohu
 a duchům,
 a ve vztahu
 k okolním zemím
 bude z čeho poskytnout
 prsteny, kameny
 a nefrity,
 kterými si spřátelil
 okolní sousedy.
 Když nebude zášť
 mezi feudálními pány
 a bojování na hranicích
 ustane,
 a lidé uvnitř
 budou mít dostatek jídla
 a odpočinku,
 císař a ministři
 a nadřizeny
 a podřizeny
 budou příslušně
 laskaví a loajální
 a otec a syn
 a starší a mladší bratři
 budou srdeční
 a patřičně slušní.
 Proto, když je
 chápán princip
 podřizeny se
 vůli Nebes,
 a je ve světě
 široce praktikován,
 pak budou spravedlnost
 a vláda spořádané,
 davy budou
 v harmonii,
 země bude bohatá,

zásob bude
 hojnost,
 a lidé budou teple oděni,
 dostatečně živeni,
 mírumilovní
 a bez starosti.
 Proto Mozi pravil:
 Pokud si gentlemani
 tohoto světa skutečně
 přejí následovat tu cestu
 a prospívat lidem,
 musejí pečlivě
 prozkoumat princip,
 že vůle Nebes
 je původcem ušlechtilosti
 a spravedlnosti.
 Vláda Nebe
 nad světem
 není nepodobná vládě
 feudálního pána
 nad státem.
 Touží feudální pán
 při vládnutí státu,
 aby jeho ministři
 a lidé pracovali
 ve vzájemný neprospěch?
 Pokud vládce velkého
 státu útočí na malé státy,
 pokud hlava velkého domu
 sužuje malé domy –
 pokud tímto
 jedinec hledá odměnu
 a uznání,
 (od feudálního pána)
 nemůže jich dosáhnout.
 Naopak
 jej stihne trest.
 Vláda Nebe
 nad světem
 tomu není nepodobná.
 Pokud vůdce velkého státu
 útočí na malé státy,
 pokud hlava velkého domu
 sužuje malé domy –
 pokud tímto
 jedinec hledá odměnu
 a uznání,
 (od Nebe)
 nemůže jich dosáhnout.
 Naopak

jej stihne trest.
 Když člověk nekoná,
 co je Nebi milé,
 nýbrž koná,
 co se Nebi přičí,
 Nebe také nebude konat to,
 co je člověku milé, nýbrž to
 co se mu přičí.
 Co se člověku přičí
 jsou nemoci a pohromy.
 Proto, nekonat
 co je Nebi milé, nýbrž
 konat co se mu přičí,
 znamená vést davy světa
 k pohromě.
 Proto
 dávní mudrci-králové
 studovali, čemu by
 Nebe a duchové požehnali
 a vyhýbali se tomu,
 co by prokleli,
 aby získávali pro svět
 prospěch
 a vyhnuli se pohromám.
 Načež Nebe učinilo
 horko a chlad mírnými,
 čtvero období harmonickými,
 Yin a Yang a déšť
 a rosu příhodnými.
 Pět zrnů
 umožnilo dozrát.
 A nemoci, mor
 a hladomor se nepříhodily.
 Proto Mozi pravil:
 Pokud gentlemani
 světa skutečně touží
 následovat Dao
 a prospívat lidem,
 musí být dbalí
 principu,
 že vůle Nebes
 je zdrojem ušlechtilosti
 a spravedlnosti.
 Ve světě jsou ti,
 jenž postrádají dobrou vůli,
 nešťastní.
 Pokud syn
 neslouží svému otci,
 mladší bratr
 neslouží svému

staršímu bratru,
 nebo podřízený neslouží
 svému nadřízenému,
 pak jej všichni
 gentlemani světa
 budou zvat nešťastným.
 Nebe miluje
 všeobecně celý svět.
 Vše je připraveno
 pro dobro člověka.
 Dokonce i konec vlasu
 je prací Nebe.
 Značnými můžeme
 označit užitky,
 které lidé požívají.
 Přesto zde není
 žádná služba na oplátku.
 A dokonce si nejsou
 ani vědomi,
 že to je neušlechtilé
 a nešťastné.
 Proto jsem řekl,
 že gentlemani rozumějí
 pouze malichernostem
 a ne důležitým věcem.
 Navíc, vím,
 že Nebe lidi tolik
 miluje nikoliv bezdůvodně.
 Nebe nařídilo slunci,
 měsíci a hvězdám, aby je
 osvěcovali a vedli.
 Nebe ustanovilo
 čtvero období,
 jaro, podzim,
 zimu a léto,
 aby je usměřňovali.
 Nebe seslalo
 sníh, mráz, déšť a rosu,
 aby rostlo pět obilovin
 a len, aby je
 lidé mohli užívat
 a těšit se z nich.
 Nebe zřídilo
 kopce a řeky,
 rokly a údolí,
 a uspořádalo mnoho věcí,
 aby sloužily člověku k dobru,
 či mu přinesly zlo.
 Nebe jmenovalo
 vévody a pány,

aby odměňovali ctnostné
 a trestali zkažené,
 a aby shromažďovali
 kov a dřevo,
 a ujali se kultivace
 pěti zrn a lnu,
 aby zajistili
 lidem potravu
 a oblečení.
 Takto tomu bylo
 od starověku do současnosti.
 Představme si, že je zde
 muž, který je velmi pyšný
 na svého syna a užil
 maximum své energie,
 aby pracoval v jeho prospěch.
 Ale když syn vyroste,
 nevrátí svému otci
 žádnou lásku.
 Gentlemani světa
 jej nazvou
 neušlechtilým
 a nešťastným.
 Nebe miluje všeobecně
 celý svět.
 Vše je připraveno
 pro dobro lidí.
 Práce Nebe
 dosahuje i k těm
 nejdrobnějším věcem,
 které si lidé užívají.
 Takový užitek může být
 vskutku nazýván
 podstatným, přesto zde
 není žádná protislužba.
 A ani nevědí,
 že je to
 neušlechtilé.
 Proto říkám,
 že gentlemani světa rozumějí
 pouze malichernostem
 a ne důležitým
 věcem.
 Přesto tím nevyčerpávám
 své důvody,
 z nichž vím, že Nebe
 člověka hluboce miluje.
 Říká se, že vražda
 nevinného
 přivolá pohromu.

Kdo je nevinný?
 Člověk.
 Od koho
 přijde pohroma?
 Od Nebe.
 Pokud Nebe člověka
 hluboce nemiluje,
 proč by
 sesílalo pohromu
 na člověka,
 který zavraždí nevinného?
 Tak vím, že Nebe
 člověka hluboce miluje.